

กลวิธีและปัญหาการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีนในหนังสือ
จักรพรรดิแห่งพระเครื่อง

**The strategies and the translational problems of pattern titles of
Phra Somdej to Chinese in *The Emperor of amulets***

เฟื่องฟ้า เขาวงศ์

FUEANGFA KHAOWONG

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

Faculty of Liberal Arts and Science, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus

E-mail: fuengkhw@gmail.com, fueangfa.kh@ku.th

Received: 17 June 2021 / Revised: 18 October 2021 / Accepted: 22 October 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและกลวิธีการแปลชื่อพิมพ์พระภาษาไทยเป็นภาษาจีน ข้อมูลที่ใช้การศึกษามาจาก หนังสือประกอบการเรียนการสอนจักรพรรดิแห่งพระเครื่อง (ฉบับภาษาจีน) หลักสูตรการศึกษาพระเครื่องพระสมเด็จ (โต พรหมรังสี) 《佛牌之王阿赞多崇迪佛研究课程教课用书》 เป็นหนังสือสำหรับชาวต่างชาติที่มีความสนใจในพระพุทธศาสนาและสนใจพระเครื่อง ผู้เขียนคือฉาน สมเด็จ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จทั้ง 3 วัด และทำการศึกษาทั้งหมด 18 ชื่อพิมพ์ โดยอ้างอิงเกณฑ์การแปล 3 ข้อ คือ ถูกต้อง สื่อความของเหยียนฟู และหลักห้าหลักไม่แปลของพระเสวียนจิ้งมาใช้ในการ วิเคราะห์ พบว่ามีบทแปลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการแปล 11 พิมพ์ (61.11%) ภาพรวมกลวิธีการแปลที่ พบมีการใช้งานมากที่สุดคือ กลวิธีถ่ายทอดความหมาย (36.37%) รองลงมาคือ กลวิธีตัดคำ (18.18%) กลวิธีถ่าย เสียง (18.18%) กลวิธีกลวิธีแปลตามขนบ (9.09%) กลวิธีแทนที่คำ (9.09%) และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้าง ไวยากรณ์ (9.09%) ตามลำดับ

ส่วนปัญหาในการแปล โดยอ้างอิงจากเกณฑ์การแปล 3 ข้อ พบว่ามีบทแปลที่ไม่สอดคล้องกับเกณฑ์ ดังกล่าว 7 พิมพ์ (38.89%) ลำดับความถี่ปัญหาที่ประสบจากมากไปน้อยพบว่า ผู้แปลเลือกใช้คำภาษาจีนที่ไม่ สามารถถ่ายทอดชื่อเรื่องภาษาไทยมาไว้ในชื่อเรื่องแปลเป็นจีนได้ทั้งหมด (50.00%) ผู้แปลมีแนวโน้มยึดติดกับ คำแปลตรงตัวของคำที่ปรากฏในต้นฉบับ จนทำให้บทแปลเข้าใจคาดเคลื่อนจากต้นฉบับ (25.00%) ทั้งยังการ ขาดความรู้ทางด้านวัฒนธรรมหรือความรู้เฉพาะทาง ส่งผลให้ไม่สามารถตีความได้ (16.67%) และขาดความรู้ ทางด้านโครงสร้างและไวยากรณ์ภาษาจีน (8.33%) ดังนั้นจากประเด็นปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เสนอแนวทางใน การแปลที่ถูกต้องและเหมาะสม

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล การแปลภาษาจีน พระสมเด็จ ปัญหาการแปล

ABSTRACT

The objective of this research was to evaluate the patterns and the translational strategies of Buddhism amulet patterns in Thai to Chinese. The information used in this study was originated from *The instruction book of the emperor of amulet (Chinese version): Phra Somdej amulet study course (Toh Brahmaransi) 《佛牌之王阿赞多崇迪佛研究课程教课用书》* This book is designed for foreigners, who respect Buddhism and are interested in Buddhism amulets. The author is Chan Somdej. The researchers collected pattern titles of Phra Somdej from 3 temples and studied all patterns, which are 18 titles. For analysis, we employed 3 translational criteria, which are Yan Fu's Fidelity, Expressiveness and Xuanzang's five guidelines for not-translating a term. Here, we report 11 translated pattern titles according to the standard translation; in other words, the percentage was 61.11%. Data were presented as the overall view of the most to the least commonly translational strategies and the percentages of each translation strategy were in parenthesis. The most commonly translational strategy was Rendition (36.37%), followed by Deletion (18.18%), Transcription (18.18%), Conventionality (9.09%), Substitution (9.09%), and Transposition (9.09%), respectively.

For the translational problems, we referred to 3 translational criteria. The results show that 7 translated pattern titles did not comply with the mentioned criteria; in other words, the percentage was 38.89%. Data were presented as the highest to the lowest encountered frequency and percentages were presented in parenthesis. Firstly, translators were unable to choose correct Chinese words for transferring entire Thai titles to Chinese titles (50.00%). Secondly, translators tended to translate the exact meaning of words appearing in the original version, so the meanings of translated titles were different from the original one (25.00%). Thirdly, translators lack of cultural or specific knowledge; therefore, translated titles were inaccurate or could not be interpreted (16.67%). Fourthly, translators had insufficient Chinese grammar and sentence structures (8.33%). In conclusion, according to mentioned translational problems, we suggest the correct and suitable translational strategies.

Key words, Translational strategy, Chinese translation, Phra Somdej, Translational problem

บทนำ

พระเครื่องกับคนไทยที่นับถือพุทธศาสนาเป็นของคู่กันมานาน แต่ปัจจุบันธุรกิจการตั้งศูนย์พระเครื่องไม่ได้มีเพียงแคในเมืองไทยเท่านั้น ยังมีการขยายตัวออกไปยังต่างประเทศ เช่น จีน มาเลเซีย สิงคโปร์ ไต้หวัน ฮองกง เป็นต้น (Positioning, [online], 2548) ในยุคที่มนุษย์มีการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมกันมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นด้านความเชื่อ และศาสนาที่ต้องการสื่อสารให้เข้าใจทั้งภาษาและวัฒนธรรม ทำให้การแปลมีบทบาทอย่าง

ยิ่งในการถ่ายทอดภาษาและวัฒนธรรมจากภาษาหนึ่งไปสู่บุคคลจากสังคมที่ใช้ภาษาต่างกันให้เข้าใจ ดังนั้นการแปลจึงจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการถ่ายทอดภาษา ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจภาษาต้นทางและภาษาปลายทาง ถือเป็นศาสตร์การแปลข้ามภาษา (cross-cultural translation) แม้ว่ากลวิธีการแปลมีหลายรูปแบบและศาสตร์ที่หลากหลาย แต่การแปลแต่ละประเภทย่อมอาศัยกลวิธีการแปลที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะการแปลชื่อพระ เพราะการตั้งชื่อพระเครื่องนั้นต้องอาศัยปัจจัยองค์ประกอบที่สำคัญและสัมพันธ์เชื่อมโยงให้รับรู้การสื่อถึงที่มาและความหมายในสิ่งเดียวกัน (พระคัมภีร์ธรรมมานุวัตร และจินดา งามสุทธิ. 2019 : 45) โดยผู้แปลต้องตีความ ต้องเข้าใจภาษาและที่มาที่ไปของชื่อพระในภาษาต้นฉบับอย่างแท้จริง ถึงจะสามารถถ่ายทอดเป็นฉบับแปลที่ดีที่สุด กล่าวคือแม้ชื่อพระมีชื่อเรียกสั้นกะทัดรัด แต่มีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น มีชื่อเรียกตามสถานที่พบ (พระถ้ำเสือ) มีชื่อเรียกตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง (พระผง) มีชื่อเรียกตามลักษณะเด่น (พระหุยา) หรือมีชื่อตามที่มาและความหมายจากบริบททางสังคม (พระสมเด็จ) เป็นต้น

การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษากลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จทั้ง 3 วัด ซึ่งประกอบด้วยพระสมเด็จวัดระฆังโฆสิตาราม พระสมเด็จวัดบางขุนพรหม และพระสมเด็จวัดเกตไชโย เพื่อศึกษาคุณภาพการแปล ศึกษา รูปแบบและกลวิธีการแปลชื่อพิมพ์พระภาษาไทยเป็นภาษาจีน รวมทั้งศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางในการแปลที่ถูกต้องและเหมาะสม ผู้วิจัยเห็นว่าการวิจัยกลวิธีการแปลนี้จะมีประโยชน์ในการศึกษางานแปลและเรียนรู้กลวิธีการแปลชื่อเพื่อให้สามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันงานวิจัยด้านกลวิธีการแปลไทยเป็นจีนในไทยยังมีน้อยมาก โดยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการแปลชื่อละคร ซีรีส์ เช่น จินดาพร (2561) กลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาจีน เอกชัย (2563) ศึกษาวิธีการแปลชื่อละครและซีรีส์ไทยเป็นภาษาจีน สาเหตุน่าจะมาจากผู้แปลเป็นชาวไทยเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ มีความสามารถใช้ภาษาจีนได้น้อยกว่าภาษาไทย จึงปรากฏงานวิจัยด้านกลวิธีการแปลจีนเป็นไทยเป็นส่วนใหญ่

เกี่ยวกับกลวิธีการแปลชื่อเฉพาะไทยเป็นจีนนั้นพบเห็นได้น้อยเช่นกัน ในที่นี้จะขอกกล่าวถึง ลินคอล์น เฟร์นันเดส (Fernandes. 2006 : 50-55) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการวิธีที่เฟร์นันเดสเรียบเรียงสำหรับวิเคราะห์ชื่อเฉพาะได้อย่างครอบคลุมและเข้าใจได้ง่าย โดยเฟร์นันเดสได้ศึกษาการแปลชื่อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและเรียบเรียงกลวิธีการแปลชื่อเฉพาะ 10 ชนิด ดังนี้

1. กลวิธีถ่ายทอดความหมาย (Rendition) หมายถึง กลวิธีการแปลโดยถ่ายทอดความหมายจากภาษาต้นฉบับสู่ภาษาปลายทาง เพราะชื่อเฉพาะในภาษาต้นฉบับเป็นคำที่ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายสู่ภาษาปลายทางได้
2. กลวิธีคัดลอกคำ (Copy) หมายถึง การนำคำเดิมจากภาษาต้นฉบับมาใช้ในภาษาปลายทาง
3. กลวิธีถ่ายเสียงหรือทับเสียง (Transcription) หมายถึง กลวิธีการแปลโดยถ่ายเสียงตามหลักสัทศาสตร์

4. กลวิธีแทนที่คำ (Sustitution) หมายถึง เป็นการแทนที่สิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง หรือ ขยายความแตกต่างจากต้นฉบับ ซึ่งอาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกันทั้งในด้านรูปแบบของคำหรือความหมายหลัก แต่ส่งผลต่อผู้อ่านใกล้เคียงกัน สอดคล้องกับกลวิธีการแปลแบบตีความของสัญฉวี สายบัว กล่าวคือการแปลที่ผู้แปลจะนำสำนวนในภาษาต้นฉบับมาตีความ เพื่อหาความหมายที่ชัดเจน และนำความหมายที่ได้นั้นมาถ่ายทอดลงในภาษาปลายทาง (สัญฉวี สายบัว. 2542 : 33)

5. กลวิธีสร้างคำใหม่ (Recreation) หมายถึง กลวิธีการแปลโดยบัญญัติคำใหม่ ซึ่งความหมายยังคงเดิม

6. กลวิธีตัดคำ (Deletion) หมายถึง กรณีที่คำในต้นฉบับไม่ได้มีความสำคัญเท่าใดนัก และเมื่อไม่แปลคำหรือข้อความนั้นแต่ไม่เป็นปัญหาต่อผู้อ่าน หรือไม่มีประโยชน์เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ทราบกันดีอยู่แล้ว

7. กลวิธีเพิ่มความหมาย (Addition) หมายถึง กลวิธีที่ผู้แปลเพิ่มเติมข้อมูล เพื่อหลีกเลี่ยงการสื่อความหมายที่คลุมเครือ

8. กลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ (Transposition) หมายถึง การแปลโดยการเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ แต่ไม่เปลี่ยนความหมายในภาษาต้นฉบับ

9. กลวิธีเปลี่ยนเสียง (Phonological Replacement) หมายถึง กลวิธีเปลี่ยนคำในภาษาต้นฉบับตามหลักสัทศาสตร์

10. กลวิธีแปลตามชนบ (Conventionality) หมายถึง กลวิธีการแปลโดยเลือกคำที่ได้รับการยอมรับ และเป็นที่แพร่หลายในวัฒนธรรมปลายทาง มักเป็นชื่อของบุคคลในประวัติศาสตร์วรรณกรรม หรือชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ากลวิธีแปลชื่อเฉพาะของเฟรนช์เดสนั้นค่อนข้างละเอียด แต่บางกลวิธี เช่น กลวิธีที่ 2 “กลวิธีคัดลอกคำ” อาจพบได้ในการแปลภาษาจีนไปเป็นภาษาญี่ปุ่น เช่น แปล “第 1 章” เป็น “第 1 章” การแปลในรูปแบบดังกล่าวไม่สามารถพบในการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนได้ เนื่องจากการยืมคำภาษาจีนมาใช้ในภาษาไทยได้มาจากภาษาพุมิไซภาษาเขียน ส่วนกลวิธีที่ 3 “กลวิธีถ่ายเสียง”(หรือทับเสียง) และ กลวิธีที่ 9 “กลวิธีเปลี่ยนเสียง” ต้องดำเนินการโดยยึดตามหลักสัทศาสตร์ จรัสศรี จิรภาส ให้เห็นว่า การถ่ายเสียงคำไทยด้วยคำจีนมีความแตกต่างไปจากหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงภาษาต่างประเทศภาษาต่าง ๆ ที่ราชบัณฑิตยสถานเคยดำเนินการมาก่อน แต่เป็นภาวะการวิเคราะห์ความแม่นยำของเสียงอ่านภาษาต้นทาง (คำไทย) และความพร้อมที่จะโอนถ่ายเสียงด้วยภาษาปลายทาง (คำจีน) (จรัสศรี จิรภาส. 2563 : 17) ดังนั้นนิยามคำว่า “การถ่ายเสียง” ในบทความนี้จะหมายถึง ภาวะการเลือกสรรคำจีนที่เหมาะสมเพื่อนำมาถ่ายเสียงอ่านให้เกิดความสมมาตรกับคำไทยอย่างมากที่สุด และผู้วิจัยจะอ้างอิงหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงจาก “การศึกษาหลักเกณฑ์การแปลเสียงคำไทยเป็นภาษาจีน” 《泰-汉语音译规范研究》 ซึ่งเป็นงานวิจัยโดยกลุ่มคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยปักกิ่ง (ต่อไปจะใช้คำย่อว่าฉบับ PKUTHDY)

วิธีการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้ศึกษา

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์มาจาก หนังสือประกอบการเรียนการสอนจักรพรรดิแห่งพระเครื่อง (ฉบับภาษาจีน) หลักสูตรการศึกษาพระเครื่องพระสมเด็จ (โต พรหมรังสี) 《佛牌之王阿赞多崇迪佛研究课程教科书》 ผู้เขียนคืออาน สมเด็จ จากสำนักพิมพ์อมตะสยาม ตีพิมพ์เมื่อปี 2561 โดยได้รวบรวมชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จทั้ง 3 วัด รวมทั้งสิ้น 28 พิมพ์ ดังนี้ แต่ในบทความนี้จะศึกษาเพียง 18 พิมพ์ เนื่องจากพระสมเด็จวัดบางขุนพรหมมีชื่อพิมพ์เหมือนกับวัดระฆังโฆสิตารามทุกประการ

- 1) พระสมเด็จ วัดระฆังโฆสิตาราม 11 พิมพ์ ประกอบด้วย พระสมเด็จพิมพ์ใหญ่ พระสมเด็จพิมพ์เจดีย์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานแซม พระสมเด็จพิมพ์เกศบัวตูม พระสมเด็จพิมพ์ปรกโพธิ์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานคู่ พระสมเด็จพิมพ์เส้นด้าย พระสมเด็จพิมพ์สังฆาฏิ พระสมเด็จพิมพ์อกครุฑเศียรบาตร พระสมเด็จพิมพ์เศียรบาตร พระสมเด็จพิมพ์ไสยาสน์
- 2) พระสมเด็จ วัดบางขุนพรหม 10 พิมพ์ ประกอบด้วย พระสมเด็จพิมพ์ใหญ่ พระสมเด็จพิมพ์เจดีย์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานแซม พระสมเด็จพิมพ์เกศบัวตูม พระสมเด็จพิมพ์ปรกโพธิ์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานคู่ พระสมเด็จพิมพ์เส้นด้าย พระสมเด็จพิมพ์สังฆาฏิ พระสมเด็จพิมพ์อกครุฑเศียรบาตร พระสมเด็จพิมพ์ไสยาสน์
- 3) พระสมเด็จ วัดเกษไชโย 7 พิมพ์ ประกอบด้วย พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม A พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม B พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม C พระสมเด็จพิมพ์หกชั้นนอกตลอด พระสมเด็จพิมพ์หกชั้นนอกต้น พระสมเด็จพิมพ์เข้าบัว พระสมเด็จพิมพ์แขนจุด

ข้อมูลจากหนังสือดังกล่าวมีคณะแปลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านพระเครื่องทั้งภาษาไทยและภาษาจีนเป็นอย่างดี และมีความเชี่ยวชาญในด้านการแปลการตรวจทานที่ละเอียด โดยศูนย์พระเครื่องบารมีสมเด็จโต (อมตะสยาม) มีสาขาทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนั้นยังมีการร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษาทางไกล สำนักงาน กศน. กับศูนย์พระเครื่องบารมีสมเด็จโต (อมตะสยาม) เพื่อจัดการเรียนการสอนรูปแบบของการศึกษาทางไกล หลักสูตรการศึกษาพระเครื่องพระสมเด็จ (โต พรหมรังสี) ที่ชาวต่างชาติสามารถลงเรียนได้ จึงเป็นที่ยอมรับได้ว่าการแปลหนังสือเล่มนี้มีคุณภาพดีในระดับหนึ่ง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้วิจัย คือ ชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จทั้ง 3 วัด มีชื่อพิมพ์พระทั้งหมด 18 พิมพ์ โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์คุณภาพการแปล อ้างอิงเกณฑ์มาตรฐานการแปล 2 ประการ คือ ถูกต้อง สื่อความ (信达) ของเหยียนฟู (严复) และห้าหลักไม่แปล (五不翻) ของพระเสวียนจั้ง (玄奘) สรุปได้ว่างานวิจัยนี้ได้อ้างอิงเกณฑ์การแปล 3 ข้อ คือ ถูกต้อง สื่อความและห้าหลักไม่แปล และประมวลข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงร้อยละ ดังนี้ บทแปลที่สอดคล้องกับหลักสื่อความ จำนวน 9 บทแปล คิดเป็น 56.25%

- บทแปลที่สอดคล้องกับหลักถูกต้อง จำนวน 5 บทแปล คิดเป็น 31.25% สอดคล้องกับหลักห้าหลักไม่แปล จำนวน 2 บทแปล คิดเป็น 12.50%
- 2) วิเคราะห์กลวิธีการแปล อ้างอิงกลวิธีการแปลของชื่อเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ของลินคอล์น เพรนนันเดส ประกอบด้วยกลวิธีถ่ายทอดความหมาย กลวิธีตัดคำ กลวิธีถ่ายเสียงหรือทับเสียง กลวิธีแปลตามชนบ กลวิธีแทนที่คำ และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ รวมทั้งสิ้น 6 กลวิธี ประมวลข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงร้อยละ ดังนี้ กลวิธีการแปลที่พบว่ามีการใช้งานมากที่สุดคือ กลวิธีถ่ายทอดความหมาย คิดเป็น 36.37% รองลงมาคือ กลวิธีตัดคำ คิดเป็น 18.18% กลวิธีถ่ายเสียง คิดเป็น 18.18% กลวิธีกลวิธีแปลตามชนบ คิดเป็น 9.09% กลวิธีแทนที่คำ คิดเป็น 9.09% และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ คิดเป็น 9.09% ตามลำดับ
- 3) วิเคราะห์ปัญหาการแปล อ้างอิงจากเกณฑ์วิเคราะห์คุณภาพการแปล หากคำแปลใดไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การแปล 3 ข้อ คือ ถูกต้อง สื่อความและหลักห้าหลักไม่แปล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์สาเหตุและถือว่าการแปลดังกล่าวเป็นบทแปลที่ไม่ถูกต้อง และประมวลข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงร้อยละ ดังนี้

ชื่อพิมพ์	สาเหตุ	เลือกใช้คำไม่ถูกต้อง	ไม่สามารถตีความ-หมายคำแปล	เข้าใจคาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ	โครงสร้างไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง
1. 麻线模		✓			
2. 胳膊点状模		✓			✓
3. 七层崇迪 A 版		✓	✓		
4. 七层崇迪 B 版		✓	✓		
5. 七层崇迪 C 版		✓	✓		
6. 胸部大鹏鸟头钵状模				✓	
7. 六层直胸模				✓	
รวม (ร้อยละ)		6 (50.00)	3 (25.00)	2 (16.67)	1 (8.33)

ผลการศึกษา

1. ศึกษาคุณภาพการแปล

งานวิจัยนี้ได้รวบรวมชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จทั้ง 3 วัด รวมทั้งสิ้น 18 พิมพ์ ดังนี้ พระสมเด็จพิมพ์ใหญ่ พระสมเด็จพิมพ์เจดีย์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานแซม พระสมเด็จพิมพ์เกศบัวตูม พระสมเด็จพิมพ์ปรกโพธิ์ พระสมเด็จพิมพ์ฐานคู่ พระสมเด็จพิมพ์เส้นด้าย พระสมเด็จพิมพ์สังฆาฏิ พระสมเด็จพิมพ์อกครุฑเศียรบาตร พระสมเด็จพิมพ์เศียรบาตร พระสมเด็จพิมพ์ไสยาสน์ พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม A พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม B พระสมเด็จพิมพ์เจ็ดชั้นนิยม C พระสมเด็จพิมพ์หกชั้นนอกตลอด พระสมเด็จพิมพ์หกชั้นนอกตัน พระสมเด็จพิมพ์เข้าบัว และพระสมเด็จพิมพ์แขนจุด โดยได้อ้างอิงเกณฑ์การแปล 2 ประการของเหยียนฟู (严复) และหลักห้าหลักไม่แปล (五不翻) ของพระเสวียนจิ้ง (玄奘) มาใช้ในการวิเคราะห์

เหยียนฟู คือนักทฤษฎีการแปลที่มีชื่อเสียงในสมัยราชวงศ์ซิง เขาได้สรุปประสบการณ์จากประสบการณ์จากนักแปลพุทธคัมภีร์ในอดีต และได้สรุปหลักทฤษฎีมาตรฐานการแปลของตนไว้ 3 ประการ คือ

ถูกต้อง สื่อความ งามตามแบบแผน (信、达、雅) (严复. 2009 : 5) ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรฐานการแปลของเหียนฟุนั้นสอดคล้องกับการศึกษาคุณภาพการแปลชื่อพิมพ์พระเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาโดยตรง อนึ่ง บทความนี้จะอ้างอิงเพียง 2 ประการ คือ ถูกต้องและสื่อความ

ทั้งนี้ เหตุที่ผู้วิจัยไม่นำมาตรฐานงามตามแบบแผนมาเป็นเกณฑ์ในงานวิจัยนี้ ประการแรก ชื่อพิมพ์พระเรื่องบางส่วนก็มีความหมายที่ไม่งาม หากเป็นเช่นนี้แล้วผู้แปลจะกระทำใ้งามตามต้นฉบับได้อย่างไร หากไม่กระทำการแปลตามต้นฉบับก็ย่อมเท่ากับถ่ายทอดคลาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ เช่น พระสังกัจจายน์ฟุ้งป่อง หลวงพ่อเงินพิมพ์ซี้ตา พระหุยาน เป็นต้น ประการที่สอง เนื่องจากในอดีตชาวจีนนิยมใช้ตันติภาษาหรือภาษาโบราณของจีนในการแปล ซึ่งปัจจุบันยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไปแล้ว ประการที่สาม การใช้ภาษางามตามแบบแผนก็เป็นไปเพื่อให้งานเขียนนั้น ถ่ายทอดความลึกซึ้งของต้นฉบับได้ดีและคงอรรถรสตรงตามต้นฉบับ แต่ชื่อพระเรื่องกลับมีความหมายไม่ตรงตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ เช่น พระพุทธชินราช (มาจากนามพระพุทธเจ้าและสาวก) หลวงพ่อปานพิมพ์ทรงครุฑ (มาจากตามลักษณะเด่น) วัดเกตไชโย (มาจากราชทินนาม) เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นภาพสะท้อนระบบความเชื่อและศาสนาในสังคมไทยเท่านั้น จะเห็นได้ว่าการแปลใ้งามตามแบบแผนนั้นย่อมกระทำใ้ยาก ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรฐานงามตามแบบแผนจึงไม่จำเป็นต้องยึดถือเป็นมาตรฐาน

งานวิจัยนี้ยังปรากฏกลวิธีถ่ายเสียงหรือทับเสียง ส่งผลใ้กลวิธีการแปลนี้ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการแปล 2 ประการข้างต้นที่ผู้วิจัยยึดถือไว้เป็นมาตรฐาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำหลักห้าหลักไม่แปล (五不翻) ของพระเสวียนจั้ง (玄奘) ที่จะทับศัพท์ในทำกรณี ดังนี้ เมื่อเป็นคาถาหรือถ้อยคำศักดิ์สิทธิ์ เมื่อเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายหลายอย่าง เมื่อเป็นสิ่งที่ไม่มีในจีน เมื่อเป็นการทับศัพท์มานานจนเป็นที่นิยมแล้ว เมื่อต้องการใ้เกิดความน่าเชื่อถือและเหมาะแก่การเผยแพร่พระธรรม (陈富康. 1992 : 43) สรุปใ้ใ้ว่างานวิจัยนี้ใ้ใ้แกเกณฑ์การแปล 3 ข้อ คือ ถูกต้อง สื่อความและห้าหลักไม่แปล มีผลประมวลข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงร้อยละ ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าร้อยละของกลวิธีการแปลและบทแปลที่สอดคล้องกับเกณฑ์ 3 ข้อ

กลวิธี	ชื่อพิมพ์		สื่อความ	ถูกต้อง	ห้าหลักไม่แปล	ความถี่การใช้กลวิธีการแปล (ร้อยละ)
1. ถ่ายความหมาย	พิมพ์เจดีย์	佛塔模	✓	✓	-	4 (36.37)
	พิมพ์สิ่งขากฎิ	袈裟模	✓	✓	-	
	พิมพ์เข่าบ่วง	圆膝模	✓	✓	-	
	พิมพ์ใหญ่	大模	✓	✓	-	
2. ตัดคำ	พิมพ์เกศบัวตูม	莲花苞模	✓	-	-	2 (18.18)
	พิมพ์เตียรบาตร	钵状模	✓	-	-	
3. ถ่ายเสียง(ทับเสียง)	พิมพ์ฐานแซม	坛塞模	-	-	✓	2 (18.18)
	พิมพ์เตียรบาตร	钵状模	-	-	✓	
4. แปลตามขนบ	พิมพ์ไสยาสน์	卧佛模	✓	✓	-	1 (9.09)
5. แทนที่คำ	พิมพ์หกชั้นอกตัน	六层胸部厚实模	✓	-	-	1 (9.09)
6. เปลี่ยนโครงสร้างฯ	พิมพ์ฐานคู่	双底座模	✓	-	-	1 (9.09)
ความถี่บทแปลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน (ร้อยละ)			9 (56.25)	5 (31.25)	2 (12.50)	100.00

จากตารางข้างต้นพบว่าบทแปลที่สอดคล้องกับหลักสี่ความ (达) มาจาก 5 กลวิธี ทั้งหมด 9 พิมพ์ ได้แก่ กลวิธีถ่ายทอดความหมาย (4 พิมพ์) กลวิธีตัดคำ (2 พิมพ์) กลวิธีแปลตามชนบ (1 พิมพ์) กลวิธีแทนที่คำ (1 พิมพ์) และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ (1 พิมพ์) เพราะในบางครั้งการยึดติดกับต้นฉบับมากเกินไป ก็อาจทำให้บทแปลไม่สามารถสื่อความได้ ดังนั้นผู้แปลได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบคำแปลให้ตรงกับหลักภาษาปลายทาง การแปลแบบนี้มีจุดมุ่งหมายประการเดียวคือ ผู้แปลเล็งเห็นว่าความหมายและความเข้าใจของบทแปลมีความสำคัญมากที่สุด จึงเป็นเหตุให้กลวิธีเหล่านี้บางส่วนสอดคล้องกับหลักสี่ความ แต่ไม่สอดคล้องกับหลักถูกต้อง

บทแปลที่สอดคล้องกับหลักถูกต้อง (信) มาจาก 2 กลวิธี ทั้งหมด 5 พิมพ์ ได้แก่ กลวิธีถ่ายทอดความหมาย (4 พิมพ์) และกลวิธีแปลตามชนบ (1 พิมพ์) กล่าวได้ว่าหากบทแปลใดที่สามารถถ่ายทอดความคิด (form) ครบถ้วนสมบูรณ์ตามต้นฉบับ ก็จะทำหน้าที่สื่อความหมายของต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านได้ สรุปได้ว่ากลวิธีเหล่านี้ไม่เพียงแต่สอดคล้องกับหลักถูกต้องเท่านั้น ยังสอดคล้องกับหลักสี่ความอีกด้วย

บทแปลที่สอดคล้องกับหลักห้าหลักไม่แปล (五不翻) มาจาก 1 กลวิธี มีทั้งหมด 2 พิมพ์ คือ กลวิธีถ่ายเสียงหรือทับเสียง (2 พิมพ์) สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องจากข้อเฉพาะที่ประกอบขึ้นด้วยความหมายหลาย ๆ ความหมายรวมกัน เพื่อที่จะตัดปัญหายุ่งยากในการแปลเอาความ จึงทำให้ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีแปลถ่ายเสียง ซึ่งการใช้วิธีนี้สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าถึงได้โดยตรงและโดยง่าย แต่กลับไม่สอดคล้องกับหลักถูกต้องและสี่ความ เพราะการทับเสียงเป็นการกระทำที่ไม่ได้นำรูปแบบและความหมายของต้นฉบับมาด้วย

จากการวิเคราะห์ชื่อพิมพ์พระทั้งหมด 18 พิมพ์ โดยภาพรวมกลวิธีการแปลที่พบว่ามีพิมพ์พระทั้งหมด 11 พิมพ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการแปล 3 ข้อ (ถูกต้อง สื่อความและห้าหลักไม่แปล) คิดเป็น 61.11% ส่วนอีก 7 ชื่อพิมพ์คือคำแปลที่ไม่สอดคล้องกับคุณภาพการแปลดังกล่าว คิดเป็น 38.89% ผู้วิจัยจะถือว่าเป็นคำแปลเหล่านั้นเป็นการแปลที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะพูดถึงในหัวข้อที่ 3 ศึกษาปัญหาการแปลและสรุปข้อเสนอแนะ

2. ศึกษาการแปล

ผู้วิจัยอ้างอิงเกณฑ์ของเฟรนนเดสทั้งสิ้น 6 วิธี ประกอบด้วยกลวิธีถ่ายทอดความหมาย กลวิธีตัดคำ กลวิธีถ่ายเสียง กลวิธีแทนที่คำ กลวิธีแปลตามชนบ และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ จากตารางที่ 1 มีผลสรุปดังนี้ โดยภาพรวมกลวิธีการแปลที่พบว่ามีการใช้งานมากที่สุดคือ กลวิธีถ่ายทอดความหมาย (36.37%) รองลงมาคือ กลวิธีตัดคำ (18.18%) กลวิธีถ่ายเสียง (18.18%) กลวิธีแปลตามชนบ (9.09%) กลวิธีแทนที่คำ (9.09%) และกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ (9.09%) ตามลำดับ หากพิจารณาว่ากลวิธีถ่ายทอดความหมายกับกลวิธีแปลตามชนบ ล้วนเป็นการแปลที่ตรงตัวแบบคำต่อคำ ต่างกันเพียงกลวิธีแปลตามชนบใช้คำที่มีการบัญญัติอยู่แล้วในภาษาปลายทาง จะเห็นได้ว่าผู้แปลใช้ 2 กลวิธีนี้รวมกันสูงถึงร้อยละ 45 ในทางตรงกันข้าม กลวิธีตัดคำ ร้อยละ 18 และกลวิธีถ่ายเสียง ร้อยละ 18 เท่ากัน ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการแปลที่เน้นภาษาปลายทางเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจง่าย เป็นกลวิธีที่พบว่ามีการใช้บ่อยเป็นอันดับสอง ส่วนกลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์และกลวิธีแทนที่คำปรากฏร้อยละ 9 อย่างละเท่ากัน ถือว่าเป็นกลวิธีที่ผู้แปลใช้น้อยที่สุด ผู้วิจัยได้อธิบายผลการศึกษาย่างละเอียด ดังนี้

2.1 กลวิธีถ่ายทอดความหมาย

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีถ่ายทอดความหมาย มีทั้งหมด 5 พิมพ์ ดังนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
1) พิมพ์เจดีย์	佛塔模
2) พิมพ์สังฆาฏิ	袈裟模
3) พิมพ์เข้าบวง	圓膝模
4) พิมพ์ใหญ่	大模

1) พิมพ์เจดีย์ และ 2) พิมพ์สังฆาฏิ เนื่องจากชื่อพิมพ์ประกอบด้วยคำศัพท์เพียงหนึ่งคำ ดังนั้นทำให้ผู้แปลเลือกค่านามทั่วไปที่มีความหมายตรงกับภาษาต้นฉบับได้ง่าย จึงทำให้ผู้รับสารเข้าใจในทันทีที่อ่านขณะเดียวกันคำว่า “佛塔” และ “袈裟” จัดเป็นหมวดคำศัพท์พระพุทธศาสนาในภาษาจีน (佛教用于语) กลวิธีการแปลนี้ไม่เพียงแต่สื่อให้เห็นลักษณะเด่นของชื่อพิมพ์พระเท่านั้น แต่ยังมีกลิ่นอายของศาสนาพุทธ และยังช่วยสื่อและเสริมความหมายให้เกิดความศรัทธาเชื่อมโยง ไครค่าแก่การกราบไหว้บูชา

3) พิมพ์เข้าบวง พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ 2554 ให้ความหมายของคำว่า *บวง* เชือกที่ทำเป็นวงสำหรับคล้อง รูดเข้าออกได้ ในที่นี้ใช้แทนถึง “สิ่งที่มีลักษณะเป็นวงกลม” แต่การเปรียบเทียบบางอย่างในภาษาไทยและจีนอาจจะไม่ได้ใช้นามนัยที่ตรงกัน ผู้แปลจึงได้แปลความตรงตามที่ภาษาไทยต้องการสื่อ โดยการใช้คำว่า “圆” ที่มีความหมายว่า “กลม” ผู้วิจัยเห็นว่า การแปลลักษณะนี้ปัญหาจะเกิดขึ้นเมื่อนามนัยของทั้งสองภาษาไม่ตรงกัน เพราะผู้อ่านชาวจีนไม่สามารถเข้าใจความเปรียบเช่นเดียวกับภาษาไทยได้ ดังนั้นผู้แปลจึงได้นำภาษาภาพพจน์ในต้นฉบับมาตีความเพื่อหาความหมายที่ชัดเจน จากนั้นนำความหมายที่ได้นั้นมาถ่ายทอดลงในภาษาปลายทาง

4) พิมพ์ใหญ่ แท้ที่จริงแล้วคำว่า *ใหญ่* ของพระสมเด็จพิมพ์ใหญ่นี้ หมายถึง พระประธานองค์ใหญ่ เนื่องจากพระสมเด็จพิมพ์ใหญ่เป็นองค์พระและฐานจำลองแบบโดยย่อส่วนมาจากพระประธานภายในอุโบสถ วัดระฆังโฆสิตาราม (วิวัฒน์ อุดมกัลยารักษ์. 2542 : 27) ภาษาไทยจะเรียกเพียงสั้น ๆ ว่าพิมพ์ใหญ่ เพื่อให้มีชื่อเรียกที่ง่ายและสั้นกระชับ และเช่นเดียวกันในการแปลไปยังภาษาปลายทางผู้แปลยังคงเลือกใช้คำเดิมในการถ่ายทอดความ จะเห็นได้ว่าผู้แปลแปลคำในต้นฉบับตรงตัวด้วยวิธีเทียบเคียงหาความหมายแบบคำต่อคำ

2.2 กลวิธีตัดคำ

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีตัดคำ มีทั้งหมด 2 พิมพ์ ดังนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
1) พิมพ์เกศบัวตูม	莲花苞模
2) พิมพ์เศียรบาตร	钵状模

1) พิมพ์เกศบัวตูม มีเรียกชื่อตามลักษณะขององค์พระ คือบนเศียรมีปม (เมาลี) เกศเหมือนดอกบัวตูม โดย 莲花 หมายถึงดอกบัว ส่วนคำว่า 苞 หมายถึง ลักษณะของดอกไม้ที่ยังไม่บาน ดังนั้นคำว่า 莲花苞 จึงมีความหมายว่า “ดอกบัวตูม” การแปลลักษณะนี้เป็นกลวิธีการแปลตัดคำนั้นแล้วไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเนื้อเรื่อง แต่อาจทำให้เนื้อหาบางส่วนจากภาษาต้นฉบับที่ต้องการถ่ายทอดสูญหายไป เนื่องจากชื่อพิมพ์ในภาษาไทยนั้นยังปรากฏคำว่า “เกศ” ที่หมายถึง “ผม” แต่ในชื่อพิมพ์ในภาษาจีนนั้นไม่ปรากฏ อย่างไรก็ตามการแปลในลักษณะเช่นนี้ถือว่าเป็นกลวิธีการแปลที่ยอมรับได้และไม่ใช่การแปลที่ผิด หากแปลให้ครบถ้วนจะเขียนเป็นภาษาจีนได้ว่า “莲花苞头模” จะเห็นได้ว่าคำอธิบายที่ยาวเกินควร ทำให้ผู้อ่านขัดหูขัดตา อีกทั้งอาจทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนได้ หากพิจารณาถึงลักษณะเด่นบนองค์พระแล้ว การแปลแค่เพียงว่า “莲花苞” ผู้อ่านก็จะทราบได้ว่าดอกบัวตูมที่กล่าวถึงนั้นคือปมเกศด้านบนเศียรพระนั่นเอง ซึ่งกล่าวได้ว่าเมื่อผนวกกับลักษณะเด่นบนพิมพ์พระยังสามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของต้นฉบับที่ต้องการจะถ่ายทอดได้

2) พิมพ์เศียรบาตรมีลักษณะเด่น คือ เศียรพระจะใหญ่และกลมเหมือนกับบาตรพระ โดย 钵 หมายถึงบาตร ส่วนคำว่า 状 หมายถึง รูปร่าง รูปทรงหรือลักษณะ ดังนั้นคำว่า 钵状 จึงมีความหมายว่า ทรงบาตร นี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ใช้กลวิธีตัดคำ เพื่อให้ได้ความหมายที่กระชับ ขณะที่แปลจากภาษาต้นทางไปยังภาษาปลายทางผู้แปลไม่เลือกแปลคำว่า “เศียร” อาจจะเป็นเพราะว่าผู้แปลเล็งเห็นว่าไม่มีความสำคัญเท่าใดนัก หากละไว้ไม่แปลก็ทำให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้ไม่ยากนัก กล่าวได้ว่าการแปลลักษณะนี้ไม่ก่อให้เกิดการสื่อความคาดเคลื่อนจนทำให้บทแปลสื่อความต่างไปจากเดิม

2.3 กลวิธีถ่ายเสียง

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีถ่ายเสียง มีทั้งหมด 2 พิมพ์ ดังนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปลจีน	แปลถ่ายเสียงที่สอดคล้องกับฉบับ PKUTHDY	แปลถ่ายเสียงที่ไม่สอดคล้องกับฉบับ PKUTHDY
1) พิมพ์ฐานแซม	坛塞模	[Tán]	[Sāi] ; [Sè] ; [Sài]
2) พิมพ์ปรกโพธิ์	泼坡模	[Pō], [Pō]	-

1) พิมพ์ฐานแซม พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ 2554 ให้ความหมายของคำว่า ฐาน ว่า ที่รองรับ เช่น ฐานพระพุทธรูป และในภาษาจีนผู้แปลเลือกใช้คำว่า 坛 ที่มีความหมายว่า ที่บูชา ที่เป็นแท่นสูงก่อด้วยดินหรือหินที่ใช้ประกอบพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีสาบานตนในสมัยโบราณ การกระทำในลักษณะนี้เป็นการถ่ายเสียงได้ตามสมมติฐานทั้งเสียงอ่านและความหมาย กล่าวคือเป็น “การแปลเอาความผสมการแปลเอาเสียง” เป็นตัวอย่างกลวิธีการแปลอีกรูปแบบหนึ่งที่สามารถทำได้จากการแปลชื่อเฉพาะไทย-จีน (จรัสศรี จิรภาส. 2563 : 34)

พจนานุกรมจีนไทยฉบับใหม่ให้ความหมายของคำว่า 塞 ดังนี้ 1) [Sāi] [Sè] หมายถึง อุด ยัด 2) [Sài] หมายถึง สถานที่ข้ายแดนอันเหมาะเป็นชัยภูมิ ดังนั้นคำว่า 塞 เป็นคำพ้องรูป (多音字) ตามหลักของ PKUTHDY การแปลถ่ายเสียงจากภาษาไทยไปเป็นภาษาจีนผู้แปลควรหลีกเลี่ยงการใช้คำพ้องรูป

คำประเภทยี้มักจะทำให้ผู้อ่านอ่านผิดอยู่เสมอ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคำนี้ไม่สามารถกำกับเสียงคำไทยได้ถูกต้องแม่นยำแล้ว ทั้งยังมีความหมายเชิงลบด้วย หากเทียบในตารางในฉบับของ PKUTHDY คำว่า “แชม” สามารถถ่ายเสียงเป็นคำว่า “森” ผู้วิจัยเห็นว่าถ้าเปลี่ยนคำแปลตามฉบับของ PKUTHDY ก็จะทำให้อ่านได้ง่ายและมีคำที่มีความหมายเป็นกลาง

2) พิมพ์ปรกโพธิ์ คำว่า “ปรก” ในภาษาไทย ประกอบด้วยพยัญชนะควบกล้ำ “ปร” และมีมาตราแม่ กกเป็นตัวสะกด หากยึดหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงของฉบับ PKUTHDY ตามชื่อพิมพ์นี้ ประการแรกจะไม่นิยมถ่ายเสียงคำควบกล้ำ ประการที่สอง หากมีมาตราแม่ กก แม่ กต และแม่ กบ ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดจะไม่สามารถถ่ายเสียงได้ จึงต้องตัดตัวสะกดนั้นออกไป จะเหลือเพียงแค่คำว่า “ป(ปอ)” จึงเป็นที่มาของการถ่ายเสียงคำว่า “泼” ส่วนคำว่า “โพธิ์” ประกอบด้วย สระ “โ-” และตัวสะกดคือ “พ” ส่วน “ธี” ที่มีไม้ทัณฑฆาตกำกับไว้ ด้านบน ซึ่งในที่นี้จะไม่ออกเสียง หากเทียบในตารางจะของ PKUTHDY จะถ่ายเสียงเป็นคำว่า “坡” จะเห็นได้ว่าผู้แปลถ่ายเสียงมาเป็นภาษาจีนได้ค่อนข้างแม่นยำและเหมาะสมตามหลักของ PKUTHDY ถึงแม้ว่ากลวิธีการแปลนี้จะไม่สามารถสื่อความตามภาษาต้นฉบับ กล่าวได้ว่าเป็นการแปลที่เน้นภาษาต้นทางเป็นหลัก สอดคล้องกับโจวซือ 周氏 ที่เคยเสนอทฤษฎีการแปลทับศัพท์ตามบุคคลหรือสถานที่ต้นทาง (音译名从主人) ว่าหากเลือกใช้การแปลแบบทับศัพท์แล้ว จักไม่จำเป็นต้องกระทำเพื่อให้ได้ความหมายแฝงอีก (陈富康. 1992 : 399)

2.4 กลวิธีแปลตามชนบ

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีแปลตามชนบ มีทั้งหมด 1 พิมพ์ คือ พิมพ์ไสยาสน์ (卧佛模) กลวิธีแปลตามชนบมักเป็นการแปลที่มีอรรถลักษณะที่สำคัญในการสื่อความหมาย เช่นเดียวกับต้นฉบับ ส่วนใหญ่เป็นการแปลชื่อของบุคคลในประวัติศาสตร์วรรณกรรม หรือชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์ โดยผู้แปลจะเปลี่ยนไปใช้คำที่มีในภาษาปลายทาง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว เพราะคุ้นเคยกับความหมายของคำแปล

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน ฉบับ 2554 ให้ความหมายของคำว่า *ไสยาสน์* ว่า ชื่อพระพุทธรูปปางหนึ่ง อยู่ในพระอิริยาบถนอนตะแคงข้างขวา ผู้แปลกระทำโดยใช้ชื่อเฉพาะของพุทธรูปองค์หนึ่งที่มีลักษณะนอนที่มีบุญฤทธิ์หรือคำเทียบเคียงไว้แล้วในภาษาปลายทาง นั่นก็คือ “卧佛” ซึ่งกลวิธีการแปลนี้สามารถสื่อความได้เช่นเดียวกับที่ต้นฉบับต้องการจะถ่ายทอดได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังคงรักษาลักษณะสำคัญและความหมายของชื่อเฉพาะไว้ได้

2.5 กลวิธีแทนที่คำ

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีแทนที่คำ มีทั้งหมด 1 พิมพ์ ดังนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปล
พิมพ์หกชั้นนอกต้น	六层胸部厚实模

พิมพ์หกชั้นนอกต้น เหตุที่เรียกเช่นนี้เนื่องจากร่องอกไม่ถึงลำคอ ผู้แปลเลือกใช้คำว่า 胸部厚实 ที่สามารถสื่อความได้ว่า “อกตัน” เช่นเดียวกับต้นฉบับ หากผู้แปลถ่ายทอดตรงตัวว่า 胸部为实心 จะทำให้บทแปลขาดความสละสลวยและไม่เป็นไปตามธรรมชาติของภาษา รวมถึงอาจเป็นที่ขบขันของผู้อ่าน จะเห็นได้ว่าการแปลชื่อพิมพ์นี้มีความซับซ้อนและความยุ่งยากมากกว่าการกลวิธีอื่น ๆ นอกจากผู้แปลต้องรู้ภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทางแล้ว ยังต้องทราบและเข้าใจถึงความคิดและค่านิยมของวัฒนธรรมของภาษาปลายทางเป็นอย่างดีอีกด้วย เพื่อให้การแปลระหว่างภาษาต้นทางกับภาษาเป้าหมายเป็นมาตรฐานเดียวกัน ในด้านได้เสนอความเทียบเท่าเชิงฟังก์ชัน (functional equivalence) จากมุมมองภาษาศาสตร์ หรือเรียกได้ว่า Dynamic Equivalence เขาเชื่อว่าการแปลเช่นนี้ คือการใช้ภาษาที่เหมาะสมเป็นธรรมชาติและเทียบเท่ากับภาษาต้นทางให้ได้มากที่สุด และผู้แปลไม่ควรยึดติดกับรูปแบบภาษาโดยแปลแบบคำต่อคำ แต่เป็นการถ่ายทอดตามจุดประสงค์หรือเป้าหมายซึ่งก็คือความเป็นธรรมชาติของภาษา (Naturalness) (Nida. 1964 : 159 อ้างอิงจาก Munday. 2008 : 42) ถึงแม้ว่าในภาษาจีนจะใช้คำว่า 厚实 (หนา) แต่ก็ทำให้ผู้อ่านงานฉบับแปลสามารถเข้าใจความหมายของฉบับแปลได้เหมือนกับผู้อ่านงานต้นฉบับ

ผู้แปลจะใช้กลวิธีแทนที่คำก็ต่อเมื่อประสบปัญหาในการแปล หรือการแปลแบบตรงตัว (Literal translation) ไม่ได้ผลต่อการถ่ายทอดงานประเภทรุ่น ๆ (Owji. January 2013 : Online) และนี่เป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่เป็นกลวิธีการแปลแบบเน้นผู้รับสาร (Receptor-based translation) ที่ผู้แปลสามารถถ่ายทอดภาษา วัฒนธรรม ความหมายตรงและความหมายแฝงได้ด้วยภาษาที่เป็นธรรมชาติ เพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้เท่ากับผู้อ่านงานต้นฉบับ

2.6 กลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์

การแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน โดยใช้กลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์มีทั้งหมด 1 พิมพ์ ดังนี้

ภาษาไทย		ภาษาจีน	
ฐาน	คู่	双	底座
(คำหลัก)	(คำขยาย)	(คำขยาย)	(คำหลัก)

จากการแปลข้างต้น ถึงแม้ว่าผู้แปลได้ปรับโครงสร้างและรูปแบบการใช้ภาษาตามความนิยมของภาษาปลายทางแล้ว แต่ก็ยังสามารถรักษาความหมายได้เทียบเท่ากับต้นฉบับ และได้ภาษาฉบับแปลที่อ่านแล้วราบรื่นถูกต้องตามโครงสร้างภาษา และมีความหมายชัดเจน สอดคล้องกับกนกพร นุ่มทอง (กรนกพร นุ่มทอง. 2554 : 52-53) ที่กล่าวว่าการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีนต้องเรียงประโยคเสียใหม่ตามแบบภาษาจีน แม้จะไม่ตรงตามโครงสร้างของภาษาในต้นฉบับ แต่ตรงตามจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร เช่นนี้ก็จะทำให้ภาษาสละสลวยและเข้าใจง่ายขึ้น

3. ศึกษาปัญหาการแปลและสรุปข้อเสนอแนะ

ในการแปลข้ามวัฒนธรรมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเกิดการแปลผิดหรือความหมายไม่ถูกต้องตามต้นฉบับ หากบทแปลใดไม่สอดคล้องกับเกณฑ์การแปล 3 ข้อ คือ ถูกต้อง สื่อความและห้าหลักไม่แปล ผู้วิจัยจะถือว่าคำแปลเหล่านั้นเป็นการแปลที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางในการแปลที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยชื่อพิมพ์พระสมเด็จที่แปลความหมายไม่ถูกต้องมีทั้งหมด 7 พิมพ์ (38.89%) ดังนี้

ต้นฉบับ	ฉบับแปล	คำแปลที่ผู้วิจัยเสนอ
1. พิมพ์เส้นด้าย	麻线模	纱线模
2. พิมพ์แขนจุด	胳膊点状模	点状手肘/手肘呈点状
3. พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม A	七层崇迪 A 版	七层法座 A 版
4. พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม B	七层崇迪 B 版	七层法座 B 版
5. พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม C	七层崇迪 C 版	七层法座 C 版
6. พิมพ์อกครุฑเศียรบาตร	胸部大鹏鸟头钵状模	奥库贤巴 (ถ่ายเสียงตามฉบับ PKUTHDY)
7. พิมพ์หกชั้นออกตลอด	六层直胸模	六层法座中空模

1) พิมพ์เส้นด้าย พจนานุกรมจีนไทยฉบับใหม่ให้ความหมายของคำว่า 麻线 ว่า ด้ายลินิน ด้ายป่าน ดังนั้นในฉบับแปลจะมีความหมายว่า “พิมพ์ด้ายลินิน/พิมพ์ด้ายป่าน” เมื่อย้อนกลับมาดูจุดสังเกตของพระสมเด็จพิมพ์นี้ เส้นสายขององค์พระ เส้นซุ้ม ฐานทั้งหมดจะบางเล็กคม โดยเฉพาะเส้นฐานสามชั้นนั้น เป็นเส้นเรียว ๆ บาง ๆ เท่านั้น จึงมักจะเรียกพระพิมพ์นี้ตามเส้นฐานที่คมเรียบบางว่า “พิมพ์เส้นด้าย” มาแต่โบราณ ในภาษาจีนถ้าหากต้องการพูดว่า เส้นด้าย ที่หมายถึงเส้นด้ายทั่วไปใช้สำหรับเย็บ ถัก หรือทอผ้า จะใช้คำว่า 纱线 การแปลลักษณะนี้ผู้แปลควรใช้ความหมายที่กว้างกว่าหรือคำที่รู้จักกันโดยทั่วไปมาใช้ในการแปล เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของคำนั้นโดยสังเขป การทำงานแปลผู้แปลไม่ควรอาศัยเพียงทักษะทางภาษาเท่านั้น ผู้แปลยังต้องสามารถบูรณาการความรู้จากหลายด้าน จึงจะสามารถลดความผิดพลาดในการแปลได้มากขึ้น

2) พิมพ์แขนจุด เมื่อพิจารณาถึงความหมายของคำแปล ผู้วิจัยสามารถตีความได้ 2 ความหมาย ความหมายแรกคือพิมพ์พระสมเด็จที่มีจุดหลายจุดประกอบกันจนเป็นแขนพระ ความหมายที่สองคือพิมพ์ที่ปรากฏองค์พระสมเด็จหน้าตรงจนถึงหน้าอก และมีจุดประทั่วทั้งพิมพ์ พื้นผิวไม่เรียบ ซึ่งในความเป็นจริงเหตุที่เรียกว่า “พิมพ์แขนจุด” นั้นมาจากแขนพระสมเด็จจรวดข้อศอกทั้งสองข้างเป็นจุดเล็กเพียงจุดเดียว ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่าเนื่องจากผู้แปลพยายามรักษารูปแบบพยางค์และไวยากรณ์คงตามต้นฉบับเกินไปจนทำให้บทแปลไม่เป็นธรรมชาติ โดยผู้วิจัยจะขอเสนอคำแปลใหม่ ดังนี้

ภาษาไทย		ภาษาจีน		
แขน	จุด	ข้อเสนอ 1	点状	手肘
(คำหลัก)	(คำขยาย)		(คำขยาย)	(คำหลัก)
		ข้อเสนอ 2	手肘	呈 点状
			(ประธาน)	(กริยา) (กรรม)

แม้ว่าภาษาไทยและจีนต่างก็จัดอยู่ในตระกูลภาษาคำโดด (Isolating Language) ทั้งยังมีโครงสร้างประโยคเช่นเดียวกัน การเรียงลำดับคำเข้าประโยคก็เช่นเดียวกับภาษาไทย แต่ก็มีธรรมชาติของภาษาที่แตกต่างกัน สิ่งเห็นได้ชัดและพบบ่อยที่สุดคือตำแหน่งของคำขยาย ในภาษาไทยจะวางคำขยายไว้หลังส่วนที่ต้องการขยาย แต่ในภาษาจีนวางคำขยายไว้ด้านหน้าเสมอ จากข้อเสนอนี้ 1 จะเห็นได้ว่าเมื่อเรียงประโยคตามโครงสร้างภาษาปลายทางก็ทำให้ภาษาสละสลวยและเป็นธรรมชาติมากขึ้น ข้อเสนอที่ 2 หากผู้แปลสังเกตเห็นว่าต้นฉบับมีข้อมูลน้อยจนเกินไปสามารถใช้กลวิธีเพิ่มความหมาย จากนั้นนำมาเรียงโครงสร้างใหม่เพื่อให้บทแปลสื่อความได้กระจ่างมากขึ้น ในการแปลลักษณะนี้เรียกว่าการแปลแบบทวิภาค โดยผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการแปลเพิ่มความหมาย+กลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์

มีอีกหนึ่งประเด็นที่น่าสนใจ คือ ถ้าหากผู้แปลไม่สามารถเลือกคำศัพท์ที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกับภาษาต้นฉบับได้มากที่สุด ก็อาจจะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจได้ เช่น คำว่า “แขน” ในภาษาจีนสามารถเลือกใช้ได้หลายคำ เช่น 手臂(แขน) 胳膊(แขน) 胳臂(แขน) 臂膀(แขน) 臂膊(แขน) เป็นต้น และเมื่อพิจารณาจุดที่ปรากฏบริเวณข้อศอกองค์พระ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้แปลสามารถเลือกใช้คำว่า “ข้อศอก” แทนคำว่า “แขน” ได้ เพราะข้อศอกก็เป็นส่วนประกอบหนึ่งของแขน ผู้แปลสามารถระบุเจาะจงเพื่อให้ผู้อ่านในภาษาปลายทางเข้าใจได้อย่างถูกต้อง

3) พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม A พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม B พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม C

คำแปลเดิม : 七层崇迪 A 版、七层崇迪 B 版、七层崇迪 C 版

คำว่า 七层崇迪 อาจทำให้ผู้อ่านสับสนว่าสิ่งใดที่เป็นเจ็ดชั้น และคำว่า “崇迪 (พระสมเด็จ)” ถ้าหากผู้อ่านในภาษาปลายทางไม่รู้จักชื่อเฉพาะนี้ ก็จะทำให้ผู้อ่านไม่เข้าใจ และนี่เป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ผู้แปลพยายามรักษาโครงสร้างไวยากรณ์คงตามต้นฉบับ แต่ในการแปลไทย-จีน บางครั้งจำเป็นต้องมีการปรับข้อความบางส่วน หรือเพิ่มเติมข้อความที่ไม่ปรากฏในต้นฉบับลงในฉบับแปล หรือปรับเสนอรูปแบบของการนำเสนอให้เหมาะสมกับวิธีการแสดงออกในภาษาปลายทาง เนื่องจากบางข้อความในต้นฉบับภาษาไทยแต่ไม่จำเป็นในภาษาจีน เพื่อให้ข้อความกระชับและอ่านเข้าใจง่ายขึ้นก็ไม่ต้องปรากฏข้อความดังกล่าวในภาษาปลายทาง (กรนภพร นุ่มทอง, 2554 : 49) โดยในการแปลผู้วิจัยขอเสนอให้ปรับเปลี่ยนตามข้อความข้างล่างนี้

คำแปลที่ผู้วิจัยเสนอ : 七层法座 A 版、七层法座 B 版、七层法座 C 版

คำว่า เจ็ดชั้น หากเปลี่ยนมาแปลว่า 七层法座 เช่นนี้ก็จะได้วรรคใกล้เคียงกับต้นฉบับมากกว่าการแปลคำต่อคำ และเหตุที่ผู้แปลไม่กระทำการแปลคำว่า “นิยม” เพราะไม่ว่าจะพูดว่า พิมพ์เจ็ดชั้น หรือ พิมพ์เจ็ดชั้นนิยม ล้วนหมายถึงพิมพ์เดียวกัน สุดท้ายผู้แปลยังคงรักษาคำว่า A B C ไว้ เนื่องจากเป็นพิมพ์ย่อยสำคัญที่ระบุถึงเอกลักษณ์เด่นของพิมพ์ และขยายความเพิ่มเติมว่า “版(บล็อกพิมพ์/แม่พิมพ์)” เพื่อสื่อความให้ชัดเจนขึ้นว่า A B C นั้นสื่อถึงอะไร เมื่อพิจารณากับบทแปลเดิมที่ผู้แปลได้กระทำไว้ ผู้วิจัยขอเสนอให้แปลว่า “七层法座 A 版、七层法座 B 版、七层法座 C 版” จะเห็นได้ว่าการแปลเช่นนี้ให้อารมณ์ไม่ต่างจากต้นฉบับนักแม้ว่าจะมีการตัด เติมความหมายบางส่วน โดยใช้กลวิธีการแปลแบบทวิภาค ผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการแปลตัดคำ+กลวิธีการแปลเพิ่มความหมาย

4) พิมพ์ออกครุฑเศียรบาตร เมื่อพิจารณาถึงความหมายของบทแปลสามารถเข้าใจได้ว่า “พิมพ์หน้าอก+หัวครุฑทรงบาตร” ประการแรกต้นฉบับมีความหมายว่า “ออกครุฑ” ผู้แปลแปลว่า “หน้าอก”

ประการที่สองต้นฉบับมีความหมายว่า “เสียบัตร” ผู้แปลแปลว่า “หัวครุฑทรงบัตร” ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบทแปลเข้าใจคาดเคลื่อนจากต้นฉบับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอการแปลโดยเลือกใช้กลวิธีถ่ายเสียง สอดคล้องกับห้าหลักไม่แปล (五不翻) ของพระเสวียนจิ้ง (玄奘) ที่จะกระทำโดยการทับเสียง ซึ่งสอดคล้องกับเมื่อเป็นคำศัพท์ที่มีความหมายหลายอย่าง เมื่อเป็นสิ่งที่ไม่มีในจีน และเมื่อต้องการให้เกิดความน่าเชื่อถือและเหมาะสมแก่การเผยแพร่พระธรรม อีกทั้งผู้วิจัยได้กระทำการถ่ายเสียงตามฉบับ PKUTHDY ว่า “奥库贤巴模” ผู้วิจัยเห็นว่าแปลเช่นนี้จะได้อรรถรสมากกว่าการแปลแบบถ่ายความหมาย และผู้อ่านสามารถเข้าถึงได้มากกว่า แม้ว่าเทคนิคการแปลคำเฉพาะสามารถเลือกแปลตามความหมายภาษาต้นทางเป็นภาษาปลายทางได้ แต่อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของการแปลให้ได้ความหมายของชื่อเฉพาะต่าง ๆ มีจำนวนไม่น้อย เช่น หากใช้กลวิธีถ่ายความหมายจำเป็นต้องมีเนื้อความที่ยาวเพื่ออธิบายความหมายให้ครบถ้วน และเมื่อชื่อพิมพ์นั้นไปปรากฏอยู่บทเนื้อความก็อาจสร้างความสับสนให้แก่ผู้อ่านได้

5) พิมพ์ออกซันออกตลอด ผู้แปลเลือกใช้คำว่า 直胸 ที่หมายถึง “หน้าตรง” กล่าวคือรูปหน้าตรงที่เห็นใบหน้าชัดเจนจนถึงหน้าอก ผู้วิจัยเห็นว่าชื่อพิมพ์ในภาษาไทยเองก็มีความกำกวมอยู่มาก ถ้าหากผู้แปลไม่ศึกษาที่มาของชื่อพิมพ์ก็อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการแปล โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอในการแปล ดังนี้

ประการแรก หกชั้น ผู้วิจัยเสนอคำแปลว่า 六层法座 เนื่องจากในภาษาจีนผู้คนมักนิยมเรียกสิ่งของหรือชื่อเรียกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมของพุทธศาสนาหรือไสยเวทย์อาคมต่าง ๆ ว่า “法” เช่น 法师 (เกจิอาจารย์) 法器 (สังฆภัณฑ์) 法座 (อาสน์สงฆ์) เป็นต้น ประการที่สอง ออกตลอด ผู้วิจัยเสนอคำแปลว่า 中空 จากการศึกษาที่มาของชื่อพิมพ์พบว่า ออกตลอด หมายถึง ออกเป็นร่องยาวถึงลำคอ หากจะให้อธิบายเป็นภาษาจีนอย่างชัดเจนสามารถอธิบายได้ว่า “胸部呈两条直线，中空” จะเห็นได้ว่ามีคำแปลที่ยาวเกินควร อาจทำให้ผู้อ่านสับสนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกคำว่า 中空 ซึ่งสอดคล้องกับกลวิธีตัดคำและกลวิธีแทนที่คำ แม้ว่าผู้วิจัยจะเลือกใช้คำว่า “中空 (กลวง)” ที่มีเนื้อหาบางประการไม่ครบถ้วนเหมือนกับต้นฉบับ แต่ก็ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายจนสื่อความต่างไปจากเดิมเท่าใดนัก ในการแปลลักษณะนี้เรียกว่าการแปลแบบทวิภาค โดยผู้วิจัยเลือกใช้กลวิธีการแปลเพิ่มความหมาย+กลวิธีตัดคำ+กลวิธีแทนที่คำ(หรือการแปลแบบตีความ)

สรุป

จากผลการวิจัยกลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน อภิปรายถึงปัญหาการแปล ดังนี้

1. กลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีนพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีทั้ง 6 กลวิธีด้วยกัน กลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีนที่ผู้แปลใช้มากที่สุดคือ การแปลถ่ายความหมาย โดยเป็นการแปลแบบตรงตัว สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นเมื่อความหมายของคำในภาษาฉบับแปลสามารถเทียบเคียงกับคำในภาษาต้นฉบับได้ และคำฉบับแปลทำหน้าที่อย่างเดียวกันกับในต้นฉบับด้วย

กลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีนอีก 2 วิธีที่ผู้แปลใช้มากรองลงมา ได้แก่ กลวิธีถ่ายเสียง กลวิธีตัดคำ สาเหตุหนึ่งอาจเนื่องจากชื่อเฉพาะมีความซับซ้อนและยุ่งยากในการถ่ายความหมายและเพื่อที่จะตัดปัญหายุ่งยากในการแปลเอาความ จึงทำให้ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีแปลถ่ายเสียง หรือสาเหตุที่พิมพ์ทรงนั้น ๆ มีลักษณะเด่นอย่างชัดเจน หากผู้แปลเลือกไม่แปลคำบางคำบนชื่อพิมพ์ ซึ่งอาจทำให้รายละเอียด

บางประการไม่ครบถ้วนเหมือนกับต้นฉบับ แต่อย่างไรก็ตามก็ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายจนสื่อความต่างไปจากเดิมเท่าใดนัก

กลวิธีการแปลชื่อพิมพ์ของพระสมเด็จเป็นภาษาจีน 3 วิธีที่ผู้แปลใช้น้อยที่สุด ได้แก่ กลวิธีแทนที่คำ กลวิธีเปลี่ยนโครงสร้างไวยากรณ์ และกลวิธีแปลตามชนบ สาเหตุส่วนหนึ่งอาจเกิดขึ้นในกรณีที่การแสดงออกของทั้งสองภาษามีความแตกต่างกัน ผู้แปลจึงหาคำแปลแทนที่สิ่งที่มีในวัฒนธรรมปลายทาง หรือ ขยายความแตกต่างจากต้นฉบับ ซึ่งอาจจะไม่มีความเกี่ยวข้องกันทั้งในด้านรูปแบบของคำหรือความหมายหลัก แต่ส่งผลต่อผู้อ่านใกล้เคียงกัน หรือ สาเหตุที่ทั้งสองภาษามีรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ที่แตกต่างกัน ผู้แปลจึงได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้าง เพื่อให้ได้วรรณกรรมลักษณะธรรมชาติทางโครงสร้างของภาษาปลายทาง และอีกสาเหตุหนึ่งคือกรณีที่ มีชื่อเฉพาะต่าง ๆ ที่มีบัญญัติหรือคำเทียบเคียงไว้แล้วในวัฒนธรรมปลายทาง ด้วยเหตุนี้ผู้แปลจึงไม่ใช้กลวิธีแปลแบบตรงตัว แต่เลือกใช้คำที่ได้รับการยอมรับ เพื่อให้ไม่ให้อ่านเกิดความสับสนหรือเข้าใจผิด

2. จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีการแปลไม่ถูกต้อง ทั้งหมด 7 พิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 38 เนื่องจากการถ่ายทอดความหมายของชื่อเฉพาะของพระเครื่องนั้น จำเป็นต้องศึกษาตัวบทต้นฉบับให้เข้าใจอย่างถ่องแท้เสียก่อน หากผู้แปลไม่ได้ศึกษาหรือไม่เข้าใจความหมายที่มาที่ไปของชื่อพิมพ์อย่างแท้จริง อาจทำให้บทแปลเข้าใจแตกต่างจากต้นฉบับ หรือบทแปลไม่สามารถตีความได้ สาเหตุที่พบมากที่สุด คือ ผู้แปลเลือกใช้คำไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือ ผู้อ่านไม่สามารถตีความหมายของคำแปลได้ คิดเป็นร้อยละ 25 บทแปลมีความหมายคาดเคลื่อนไปจากต้นฉบับ คิดเป็นร้อยละ 16 และโครงสร้างไวยากรณ์ไม่ถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 8 สาเหตุเหล่านี้เกิดจากการที่ผู้แปลยึดติดกับไวยากรณ์ภาษาไทยมากเกินไป มีแนวโน้มที่จะไม่วิเคราะห์โครงสร้างไวยากรณ์ของต้นฉบับให้ชัดเจนว่าส่วนใดเป็นหน่วยหลัก ส่วนใดเป็นบทขยาย ทั้งยังแนวโน้มยึดติดกับคำแปลตรงตัวของคำที่ปรากฏในต้นฉบับ ส่วนสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ผู้แปลเลือกใช้กลวิธีการแปลชื่อพิมพ์พระยังอยู่ในวงจำกัด ผู้แปลควรศึกษาค้นคว้าและเลือกใช้กลวิธีอื่นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งกลวิธีการแปลที่เหมาะสมและชัดเจน เพราะไม่มีกลวิธีการแปลใดที่กล่าวได้ว่าดีที่สุด โดยผู้แปลต้องรู้จักประยุกต์กลวิธีต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และควรรู้จักตัด เพิ่มความหมายในกรณีที่เนื้อความไม่ใช่สาระสำคัญ หรือในกรณีที่ต้นฉบับมีข้อมูลน้อยเกินไป

บรรณานุกรม

- กนกพร นุ่มทอง. (2554) ตำรา การแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัสศรี จิรภาส. (กรกฎาคม 2563) “การแปลคำเฉพาะไทย-จีน : สภาพปัญหาข้อจำกัดและหลักเกณฑ์การถ่ายเสียงคำไทยด้วยอักษรจีน” ใน หนังสือรวมบทความวิชาการการประชุมวิชาการด้านจีนศึกษาระดับนานาชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2562. Miss Li Jing : บรรณาธิการ หน้า 11-36. ชลบุรี : สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยบูรพา
- จินดาพร พินพงษ์ทรัพย์. (กันยายน-ธันวาคม 2562) “กลวิธีการตั้งชื่อภาพยนตร์ไทยเป็นภาษาจีน” วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University. 11 (3) หน้า 1471-1491.

- ฉาน สมเด็จพระ. (2561) **จักรพรรดิแห่งพระเครื่อง(ภาษาจีน)**. กรุงเทพมหานคร : อมตะสยาม.
- เอียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2545) **พจนานุกรมจีน-ไทย : ฉบับใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ 22 กรุงเทพมหานคร : บริษัทรวมสาสน์.
- พระคัมภีร์ธรรมานูวัตร์ และจินดา งามสุทธิ. (ตุลาคม-ธันวาคม 2562) “วิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาตั้งชื่อพระเครื่องเพื่อสร้างอุดมการณ์ทางความเชื่อในสังคมไทย” **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 19 (4) หน้า 37-47.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556) **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์.
- วิวัฒน์ อุดมกัลยารักษ์. (2542) **เบญจภาคี ๒**. กรุงเทพมหานคร : องค์การค้าของคุรุสภา.
- ศุนย์วิจัยกสิกรรมไทย. (19 มกราคม 2548) “ธุรกิจพระเครื่องปี 48 : มูลค่าเกือบ 20,000 ล้านบาท”. **Positioning Magazine Online**. [Online] Available : <https://positioningmag.com/20435> (10 May 2021)
- สัญญาวิ สายบัว. (2542) **หลักการแปล**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกชัย แสงจันทร์ทะนุ. (มกราคม-เมษายน 2563) “กลวิธีการแปลชื่อละครและซีรีส์ไทยเป็นภาษาจีน” **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**. 21 (1) หน้า 116-136.
- 陈福康. 中国译学理论史稿. [M]. 上海: 上海外语教育出版社, 1992.
- 赫胥黎. 天演论(严复, 译者). [M]. 北京: 中国青年出版社, 2009.
- 裴晓睿等. 泰汉语音译规范研究.[M]. 广州: 世界图书出版广东有限公司, 2018.
- Lincoln, Fernandes. (December 2006) “Translation of Names in Children's Fantasy Literature: Bringing the Young Reader into Play” **New Voices in Translation Studies**. 2 (1) page 39-45.
- Munday, Jeremy (2008) **Introducing translation studies**. 2nd Edition. New York : Routledge.
- Zohre, Owji (January 2013). “Translation Strategies : A Review and Comparison of Theories” **Translation Journal**. [Online] Available : <http://translationjournal.net/journal/63theory.htm> (21 May 2021)

	Name and Surname (姓名) FUEANGFA KHAOWONG
	Highest Education (最高学历) Master of Teaching Chinese to Speakers of Other Languages
	University or Agency (任职院校或单位) Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus
	Field of Expertise (专业领域) Chinese Language
	Address (地址) 1 Moo 1, Kamphaeng Saen subdistrict, Kamphaeng Saen district, Nakornpathom 73140

